

DOI 10.31392/NPU-nc.series.15.2021.4(134).13
УДК 378.796.-053.67

Ільницька Г.С.,
кандидат педагогічних наук, доцент, Національний фармацевтичний університет, м. Харків
Семашко С.А.,
старший викладач,
Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків
Кривенцова О.В.,
старший викладач
Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Проведено порівняльний аналіз освітнього та педагогічного процесів НФаУ та ХНУРЕ з фізичного виховання із використанням технологій дистанційного навчання під час карантину. Предметом дослідження був освітній процес з фізичного виховання. Мета полягала у проведенні порівняльного аналізу організації освітнього процесу з фізичного виховання у НФаУ та ХНУРЕ в умовах дистанційної освіти. Методами дослідження були аналіз наукової літератури та Інтернет ресурсів, метод описової статистики. Висновки. Дистанційна освіта існує поряд з очною формою навчання і є її логічним взаємодоповненням. Вона має значні переваги у неперервності та систематичності освітнього процесу студентів; підвищує ефективність контролю з боку викладача; сприяє саморозвитку, набуттю нових практичних навичок у інформаційно-комунікаційному освітньому середовищі, що сприяє вдосконаленню педагогічної майстерності; підвищує якість теоретичних та практичних знань; надає студентам право вибору зручного часу для занять; надає рівні можливості для залученості студентів з різним станом здоров'я. Дистанційні технології навчання не можуть повністю замінити спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, проте вони є потужним механізмом для спонування до самоосвіти, що є важливою віхою у процесі становлення майбутнього фахівця, як професіонала своєї справи. Визначено схожості та відмінності в організації освітнього процесу з фізичного виховання.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, дистанційна освіта.

Ilitskaya G., Semashko S., Kriventsova E. Organization of educational process of physical education according to the conditions of remote education. A comparative analysis of the educational and pedagogical processes of NUPh and KHNURE in physical education using distance learning technologies during quarantine was carried out. The subject of the study was an educational process of physical education. The goal was to carry out a comparative analysis of the organization of the educational process on physical education in NUPh and KHNURE during distance education. The research methods were the analysis of scientific literature and Internet resources, the method of descriptive statistics. Conclusions. Distance education exists along with a full-time learning form and is its logical complement. It has significant advantages in the continuity and systematic of the educational process of students; increases the effectiveness of control by the teacher; promotes self-development, the acquisition of new practical skills in an information and communication educational environment, which contributes to the improvement of pedagogical skills. Improves the quality of theoretical and practical knowledge; provides students with the right to choose a convenient time for classes; provides equal opportunities for students involvement with different health status. Remote learning technologies cannot fully replace the communication of the teacher and higher education applicants, however, they it is a powerful mechanism for motivating to self-education, which is an important milestone in the process of becoming a future specialist, as a professional. The similarities and differences in the organization of the educational process on physical education are identified.

Key words: physical education, students, distance education.

Постановка проблеми та актуальність. Дистанційна освіта та інформаційні технології сьогодення набувають стрімкого розвитку та поширення під час організації освітнього процесу в закладах вищої освіти. Організуються підрозділи на базі закладів освіти, інститути дистанційної освіти, центри технологій дистанційного навчання (далі - ЦТДН). Дистанційна освіта — світовий освітній тренд, навколо неї ведеться не мала кількість дискусій, насамперед щодо якості підготовки. Дистанційна освіта як різновид навчальної діяльності як має свої переваги, так має і недоліки поряд з класичною освітою. Розумне поєднання усіх форматів освітнього процесу повинно мати певні переваги та взаємодоповнюватись. Впровадження карантину не тільки в Україні, а й в усьому світі змінило класичні форми і методи викладання навчальних дисциплін [17].

У реаліях сьогодення, коли через карантин відбувся перехід освітнього середовища багатьох країн на дистанційне навчання, головною метою закладів освіти було у найкоротший термін переформатувати навчальний процес без втрати якості надання освітніх послуг. Кожному навчальному закладу необхідно було створити і підтримувати власний навчальний алгоритм під час дистанційного навчання, складовими якого були здобувачі вищої освіти, педагоги, освітнє середовище і педагогічні інструменти [10]. Не дивлячись на те, що педагоги та здобувачі освіти фізично були дистанційовані один від одного, активна взаємодія мала відбуватися через інформаційно-комунікаційні технології, оскільки важливим завданням у налагодженні процесу навчання відіграє налагодження зворотного зв'язку і контролю знань у здобувачів вищої освіти. Ці та інші питання стояли і перед викладачами кафедри фізичної реабілітації та здоров'я Національного фармацевтичного університету (далі - НФаУ) та викладачами кафедри фізичного виховання та спорту Харківського національного університету радіоелектроніки (далі - ХНУРЕ), які забезпечували навчальний процес з фізичного виховання протягом карантинного періоду.

Аналіз літературних джерел. Науковці досі відмічають тенденцію до стрімкого зниження рухової активності, функціонального стану та фізичної підготовленості учнівської молоді та студентського контингенту, від чого страждає якість та тривалість активного життя людини [2; 5; 11; 14; 15]. До висвітлення питань щодо дистанційного навчання та навчання в умовах карантину зверталися багато вітчизняних (Котвицька А., Овакімян О., Волкова А., Галій Л., Крутських Т., Пахомова І., Сисоєва С., Осадча К., Ткачук В., Єчкало Ю., Тарадуда А., Стеблівець І.) та зарубіжних педагогів та науковців (Westrupp E. M., Karantzas G., Macdonald J. A., Olive L., Youssef G., Greenwood C. J., Olsson C. A.). У працях авторів поняття «дистанційного навчання» розглядається як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається, в основному, шляхом взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [7].

Ситуація з карантином у 2019-2020 навчальному році кардинально змінила значення терміну «дистанційне навчання»: воно стало широко розповсюджуватись та залучатись у практику роботи викладачів з великим потоком здобувачів вищої освіти на відміну від індивідуальної роботи [9; 16]. З моменту запровадження всеукраїнського карантину кожен викладач постав перед необхідністю організувати роботу в конкретних групах, орієнтуючись на заплановані навчальні результати, і забезпечити якість навчання на високому рівні. Викладачі усього світу, а не лише України, зіткнулися з даною проблемою і потребували підтримки. Викладачам терміново потрібно було опанувати новітні технології, застосовувати багато новітніх методів і технологій викладання, що в результаті посприяло набуттю нових умінь у роботі під час дистанційного формату навчання [4-6; 13]. У широкому та вільному доступі з'явилися методичні рекомендації щодо організації навчального процесу у дистанційному форматі від провідних університетів світу, наприклад, від Гарварду, Стенфордського університету, Каліфорнійського та Масачусетського технологічних інститутів та медичного університету Джона Хопкінса.

Під час карантину педагогічний процес реалізовувався шляхом використання технологій дистанційного навчання. Важливу роль під час організації для проведення дистанційного навчання на належному рівні відіграє налагодження керованого і структурованого процесу з боку закладу освіти, оскільки без цього фактору навчальний процес перетворився би на самонавчання з використанням різних Інтернет-платформ або соціальних мереж.

Нормативно-правовими документами, що регламентують запровадження дистанційної форми навчання в освітній процес вітчизняних закладів вищої освіти, є Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом МОН України від 25.04.2013 р. № 466, і Вимоги до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затверджені наказом МОН України від 30.10.2013 р. № 1518.

Не виключенням стала дисципліна «Фізичне виховання», дистанційне викладання якої на першу думку усім здавалось неможливим, оскільки ця дисципліна у ЗВО перш за все є практичною, носить оздоровчий характер, та насамперед передбачає викладання в оф-лайн режимі, а саме при класичній формі навчання.

Дисципліна «Фізичне виховання» є єдиною рекреаційною дисципліною у вищій школі та безпосередньо спрямована на збереження здоров'я здобувачів вищої освіти під час засвоєння значних обсягів теоретичного матеріалу, що має дуже велике значення у контексті здоров'язбереження студентської молоді [1]. Грамотно спланований обсяг рухової активності є запорукою набуття опірності організмом до захворювань, а також їх профілактики.

Метою статті є провести порівняльний аналіз організації освітнього процесу з фізичного виховання у НФаУ та ХНУРЕ в умовах дистанційної освіти.

Завдання - визначення відмінностей в організації освітнього процесу з фізичного виховання у НФаУ та ХНУРЕ в умовах дистанційної освіти.

Методи дослідження: аналіз наукової літератури та Інтернет ресурсів, метод описової статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Національний фармацевтичний університет, як єдиний профільний заклад вищої освіти в Україні, націлений на збереження, примноження освітнього досвіду та його збагачення кращими світовими практиками [3; 4]. В той же час керівництво НФаУ та ХНУРЕ створюють якнайкращі умови і можливості для навчання своїх студентів, забезпечуючи при цьому високий рівень якості відповідного фаху освіти, враховуючи матеріально-технічну базу університетів, що дозволяє здійснювати постійну взаємодію між здобувачами вищої освіти та викладачами [4; 12].

Фізична культура є найважливішим фактором у формуванні, зміцненні та збереженні здоров'я людини. За останнє десятиріччя в Україні з кожним роком стрімко погіршуються показники здоров'я та фізичної підготовленості студентської молоді, в той же час протягом багатьох місяців рухова активність людей має різку тенденцію до зменшення у зв'язку з карантинними обмеженнями.

Було виявлено велику різницю у кількості залучених студентів у навчальний процес з дисципліни «Фізичне виховання»: у НФаУ кількість студентів, що залучені до освітнього процесу з фізичного виховання варіюється у межах 1300-1500 осіб, в той час у ХНУРЕ кількість студентів залучених до освітнього процесу з фізичного виховання складає понад 7000 осіб щорічно. Це обумовлено тим, що студенти НФаУ відвідують заняття з фізичного виховання, впродовж навчання на 1 та 2 курсах, в той час як у ХНУРЕ студенти залучені до освітнього процесу з фізичного виховання з 1 по 5 курс. Освітній процес з фізичного виховання у НФаУ забезпечують 9 викладачів кафедри фізичної реабілітації та здоров'я, з яких 5 кандидатів наук, 3 доценти, 1 Майстер спорту України, 3 сертифікованих викладача з англійської мови рівня B2. У ХНУРЕ освітній процес з фізичного виховання забезпечують 25 викладачів кафедри фізичного виховання та спорту, до складу якої входить 3 кандидати наук, 4 доценти, 1 Заслужений тренер України, 6 Майстрів спорту України, 1 Майстер спорту міжнародного класу, 1 кандидат в Майстри спорту.

Ураховуючи індивідуальні особливості студентів, а також можливості спортивних споруд та матеріально-технічної

бази порівнюваних університетів навчальні заняття при класичному (очному) режимі в обох університетах проводяться в основних навчальних групах, в групах спортивного вдосконалення (ХНУРЕ) та в спеціальних медичних групах (ХНУРЕ та НФаУ). У ХНУРЕ основні групи розділені на спортивні спеціалізації: баскетбол, волейбол, футбол, бадмінтон, настільний теніс, бокс, легка атлетика, кікбоксінг, самбо, пауерліфтинг, фітнес. Заняття в спеціальній медичній групі проводяться за методиками, затвердженими Міністерством охорони здоров'я для осіб із захворюваннями серцево-судинної системи, внутрішніх органів і органів зору, захворюваннями опорно-рухового апарату, що дозволяє застосовувати індивідуальний підхід в реабілітації студентів. У НФаУ основні групи розділені на такі спортивні спеціалізації: волейбол, футбол, гандбол, баскетбол, фітнес, черлідінг, спортивні бальні танці, атлетична гімнастика, шахи, шашки, настільний теніс, легка атлетика. Заняття зі студентами, які відносяться до спеціальної медичної групи або мають ослаблене здоров'я, проводяться висококваліфікованими викладачами-фахівцями з фізичної реабілітації та фізичної терапії.

Для студентів ХНУРЕ, у яких є бажання вдосконалити свою спортивну майстерність і виступати на змаганнях, працюють секції спортивного вдосконалення, а саме: баскетбол, волейбол, футбол, бадмінтон, настільний теніс, бокс, легка атлетика, важка атлетика, теквондо, кікбоксінг, самбо, пауерліфтинг, шахи, шашки, туризм, альпінізм, плавання, спортивна аеробіка (<http://pht.nure.ua/>). Для студентів НФаУ працює Центр здоров'я, спорту та відпочинку, в якому студенти можуть відвідувати у вільний від занять час секції з атлетичної гімнастики (гирьового спорту, пауерліфтингу та важкої атлетики), футболу, черлідінгу, спортивних бальних танців та поул-денсу (<https://nuph.edu.ua/centr-zdorovya-sportu-ta-vidpochinku/>).

Для реалізації мети дослідження відповідно до поставлених завдань було складено таблицю для візуального порівняльного аналізу відмінностей НФаУ та ХНУРЕ під час організації освітнього процесу з фізичного виховання.

Таблиця 1.

Порівняльний аналіз заходів, засобів та форм, що використовувались під час організації дистанційного навчання з дисципліни «Фізичне виховання» та показники, що враховувались при порівняльному аналізі НФаУ та ХНУРЕ

Заходи, засоби, форми та показники	НФаУ (каф. ФР та З)	ХНУРЕ (каф. ФВ та С)
Залучення студентів у навчальний процес з дисципліни «Фізичне виховання»	1300-1500 студентів щорічно	>7000 студентів щорічно
Проведення занять з фізичного виховання	1-2 курси	1-5 курси
Кількісний склад кафедри	9 викладачів	25 викладачів
Якісний склад кафедри	5 кандидатів наук, 3 доценти, 1 МСУ, 3 сертифікованих викладача з англ. мови рівня B2	3 кандидати наук, 4 доценти, 1 ЗТУ, 6 МС, 1 МСМК, 1 кандидат в МС
Наявність ЦТДН	+	+
Веб-платформа відеоконференцій	ZOOM + сайт дистанційного навчання НФаУ http://pharmel.kharkiv.edu	Google Meet + сайт дистанційних технологій ХНУРЕ https://dl.nure.ua/
Синхронний формат	+	+
Асинхронний формат	+	+
Розробка презентацій у PowerPoint	+	+
Розробка тестових завдань	+	+
Розробка завдань для самостійної роботи	+	+
Зйомка та монтаж навчальних матеріалів	+	+
Пошук викладачами матеріалів в мережі Інтернет	+	+
Проведення фізкультурно-спортивних членджив серед студентів	-	+
Участь звільнених від фізичного виховання студентів	+	+
Перевірка фізичної підготовленості студентів	функціональні проби та тести	функціональні проби та тести, нормативи з фізичної підготовки
Форма звіту студентів	Реферати, презентації у PowerPoint, відео-звіти, тести	Тести, реферати, самостійні контрольні роботи, відео-звіти
Бальна система оцінювання	+	+
Електронний журнал	+	+
Мова викладання дисципліни	українська, англійська	українська
Час відеоконференції (пари)	1 год 30 хв	1 год 30 хв
Додаткові засоби спілкування та зв'язку зі студентами	e-mail, Skype, Viber, Telegram, WhatsApp	e-mail, Viber, Telegram, WhatsApp

В Таблиці 1. наведені дані сформовані при порівняльному аналізі організації освітнього процесу під час дистанційного навчання з дисципліни «Фізичне виховання» між Національним фармацевтичним університетом та Харківським національним університетом радіоелектроніки.

Починаючи з 2001 року у ХНУРЕ та з 2007 року у НФаУ було створено Центри дистанційних технологій навчання; згодом були підготовлені електронні навчально-методичні матеріали та відкритий сайт дистанційного навчання (<https://dl.nure.ua/>, <http://pharmel.kharkiv.edu/>). На веб-сайтах дистанційного навчання НФаУ та ХНУРЕ здобувачі вищої освіти мають особистий логін та пароль для цілодобового доступу до методичних матеріалів дистанційних курсів окремих (фахових) дисциплін. Право доступу до навчальних матеріалів, які викладені українською та англійською мовами, мали тільки студенти, які застосовували особистий логін та пароль для авторизації.

Під час дистанційного навчання студенти НФаУ були сформовані за групами, будучи закріплені за викладачами, та виходили у відеоконференції за своїм розкладом на платформі ZOOM, за допомогою якої викладачі в режимі online проводили практичні заняття. У ХНУРЕ студенти були розподілені за секціями (спортивні спеціалізації за вибором) та виходили на заняття за розкладом своїх секцій потоками, де з ними у Google Meet зустрічались викладачі обраних напрямків на сайті дистанційних технологій ХНУРЕ (<https://dl.nure.ua/>). Студенти, які були звільнені від занять фізичним вихованням за станом здоров'я, наряду з усіма відвідували заняття у дистанційному форматі та виконували загальні завдання з теоретичної підготовки.

Викладачами кафедр НФаУ та ХНУРЕ використовувався переважно синхронний формат навчання, під час якого група студентів брала участь у навчанні одночасно. До того, як технології навчання на початку карантину вивчені були недостатньо, деяка частина онлайн-освіти проходила за допомогою методів асинхронного навчання. Синхронний формат передбачає, що викладач і студенти взаємодіють в певному віртуальному місці через певне онлайн-середовище в певний час. Методи синхронного онлайн-навчання включали в себе відеоконференції, живі чати і прями трансляції. Наряду із синхронним форматом навчання використовувався асинхронний формат, при якому студенти вивчали один і той же матеріал в різний час і в різних місцях. Асинхронне навчання не залежить від місця розташування, і протилежно синхронному навчанню, коли студенти навчаються одночасно за допомогою таких дій, як відвідування лекцій або практичних / семінарських занять. Асинхронне навчання не має прив'язки до розкладу: протягом курсу навчання викладач або дистанційна платформа надає матеріали для читання / вивчення, відео матеріали, лекції для перегляду, практичні завдання та ін., отже, у студента є можливість отримати доступ і опрацювати інформацію протягом гнучкого періоду часу. Однак метод асинхронного он-лайн навчання включає в себе модулі занять із самостійним управлінням, потокове відео, віртуальні бібліотеки, розміщені лекційні замітки і обміни між дошками обговорень або платформами соціальних мереж. У разі пропущених занять студентам пропонувалося виконання індивідуальних завдань.

Викладачі обох ЗВО викладали дисципліну державною мовою, проте викладачі НФаУ, маючи дипломи та сертифікати з англійської мови, що підтверджують їх професійний рівень знання іноземної мови, проводили заняття з фізичного виховання англійською мовою з іноземними студентами. Викладачами обох кафедр було визначено тематичні напрями з обраних студентами видів спорту (спеціалізації), відзнято відео навчальних матеріалів, відео-роліки з комплексами вправ, розроблено презентації, оскільки інформація краще сприймається зорово, на такі теми: «Здоровий спосіб життя як імунопрофілактика»; «Чому шкідливі звички є «шкідливими»?», «Важливість фізичної активності у студентів технічних ЗВО», «Здоров'я – як державне завдання і особиста потреба людини», «Профілактика захворювань як біологічна і соціальна проблема», «Гігієнічна культура і здоров'я», «Сучасні проблеми харчування. Екологія харчування», «Складові харчових продуктів і їх значення для організму», «Вплив спадковості на фізичний розвиток і життєдіяльність людини» та ін.; а також тестові завдання для перевірки раніше засвоєного теоретичного матеріалу. Викладачі шукали цікаві та корисні матеріали в мережі Інтернет, які можна було запровадити в освітній процес студентів. В асинхронному форматі кожного тижня студенти отримували теоретичні або практичні завдання, а саме теоретичні та методичні інформаційні матеріали; комплекси різноманітних фізичних вправ (власні авторські розробки викладачів); відео ролик з відеохостингу YouTube. Для звіту та в якості зворотного зв'язку студенти надавали медіа файли (фото або відео), реферати, презентації у PowerPoint, відео-звіти, відповіді на тестові завдання, самостійні контрольні роботи. Для перевірки самостійних завдань, рефератів та інших завдань, а також для налагодження ефективної комунікації викладачі застосовували електронну пошту, Skype, Viber, Telegram, WhatsApp. За виконання завдань студенти отримували бали за бальною системою оцінювання.

Викладачі фізичного виховання звернули увагу на час, який студенти проводять перед екраном комп'ютера чи телефона. Рухатись перед екраном на обмеженій площині набагато складніше, ніж в спортивній залі або на майданчику, а малорухливий спосіб негативно позначається на якості сприйняття інформації і продуктивності роботи на он-лайн заняттях з фахових дисциплін. Цей факт став протиріччям у контексті занять фізичним вихованням.

З метою підвищення вмотивованості до занять фізичним вихованням викладачі ХНУРЕ запропонували студентам прийняти участь у фізкультурно-спортивному челенджі.

Наряду з теоретичними завданнями, викладачами ХНУРЕ було проведено моніторинг фізичної підготовленості студентів за допомоги тестів з фізичної підготовки, а викладачами НФаУ було проведено оцінку рівня здоров'я за допомоги функціональних проб та тестів. Викладачі обох ЗВО відстежували активність студентів та вносили відмітки та корективи до електронного журналу.

Висновки. У цілому запровадження дистанційних технологій у навчання — це процес, що потребує значних ресурсів закладу вищої освіти та відповідного кадрового потенціалу. Дисципліна «Фізичне виховання» – єдиний ефективний засіб профілактики захворювань, збереження та зміцнення здоров'я студентів, що існує у закладах вищої освіти. Втрата статусу фізичного виховання, як навчальної дисципліни, зменшення аудиторних годин сприяють зниженню якості підготовки фахівців з набуття фізичної культури особистості. Дистанційна освіта існує поряд з очною формою навчання і є її логічним взаємодоповненням. Вона має значні переваги у неперервності та систематичності освітнього процесу студентів; підвищує ефективність контролю з боку викладача; сприяє саморозвитку, набуттю нових практичних навичок у інформаційно-комунікаційному освітньому середовищі, що сприяє вдосконаленню педагогічної майстерності; підвищує якість теоретичних та практичних знань; надає студентам право вибору зручного часу для занять; надає рівні можливості для залученості

студентів з різним станом здоров'я. Проте існують певні недоліки дистанційної освіти: якість такого формату освіти залежить від самоорганізованості студента, що часто на практиці можна зустріти у протиположному значенні. Дистанційні технології навчання не можуть повноцінно замінити спілкування викладача і здобувачів вищої освіти у стінах ЗВО, проте вони є потужним механізмом для спонукання до самоосвіти, що є важливою віхою у процесі становлення майбутнього фахівця, як професіонала своєї справи.

Значною відмінністю в організації освітнього процесу з фізичного виховання в умовах дистанційної освіти між НФаУ та ХНУРЕ стало те, що у ХНУРЕ на відміну від НФаУ освітній процес проводився централізовано із використанням платформи для дистанційного навчання, можливості якої дозволили одночасно проводити відео-конференції, відстежувати відвідуваність студентами занять, розміщувати теоретичний та практичний матеріал, здійснювати перевірку знань в автоматичному режимі.

Кожен ЗВО, зокрема кафедри фізичного виховання, в період карантинних обмежень постійно вдосконалюють форми та методи дистанційної освіти студентів для покращення якості навчально-тренувального процесу із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Усе вищевикладене дало нам змогу зробити висновки, що заняття фізичним вихованням під час дистанційної освіти допомагають викладанню більшого обсягу теоретичних знань, не сприяють зниженню рухової активності студентів, мотивують до регулярних занять фізичним вихованням за умови свідомої самоорганізації студента.

Перспектива подальших досліджень полягатиме у додатковому проведенні експериментального дослідження для оцінки рівня фізичної підготовленості та стану здоров'я студентів у після карантинному періоді.

Література

1. Бишевец, Н.Г. (2018). Здоров'язбережувальна технологія навчання майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти: автореф. дис. канд. пед. наук, Східноєвропейський нац. ун-т ім. Л. Українки, Луцьк. 23 с.
2. Косинський, Е. (2011). Самооцінка стану здоров'я студентів і їх мотивація до занять фізичним вихованням. Молода спортивна наука України. Львів, Вип. 15, Т. 2. С. 106-109.
3. Котвіцька, А., Галій Л., Крутських Т. (2020) Дистанційні технології навчання у Національному фармацевтичному університеті. Науковий інформаційний журнал «Новий колегіум»: проблеми вищої освіти. Вип. 3 (101), С. 54-57.
4. Котвіцька, А.А., Овакімян, О.С., Волкова, А.В. (2020) Особливості організації навчання в умовах загальнонаціонального карантину на прикладі досвіду національного фармацевтичного університету. Фармацевтичний часопис, (2), 84–91. URL: <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2020.2.11192> (Дата звернення: 10.03. 2021).
5. Лотоцька, А., & Пасічник, О. (2020). Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf> (Дата звернення: 25.02.2021).
6. Пахомова, І. А. (2020). Карантин: правові пошуки високотехнологічної і прогресивної організації дистанційного навчання. Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія «Право», (29), 221-225. URL: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-29-29> (Дата звернення: 01.03.2021).
7. Положення про дистанційне навчання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. №466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (Дата звернення: 8.03.2021).
8. Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями: наказ МОН України від 30.10.2013 р. № 1518. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1857-13>. (Дата звернення: 8.03.2021).
9. Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19: Наказ Міністерства освіти і науки України (16 березня 2020 р.) № 406. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizacijni-zahodi-dlya-zapobigannya-poshirennyu-koronavirusu-s-covid-19> (Дата звернення: 25.02.2021).
10. Сисоєва, С.О., & Осадча, К.П. (2019). Стан, технології та перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України. Інформаційні технології і засоби навчання: електронне наукове фахове видання, 70(2), 271-284.
11. Селецкая, Т.Г. (2005). Исследование мотивов, побуждающих студентов заниматься физической культурой и спортом. In Современные проблемы физической культурой и спорта: матер. VIII науч. конф. молодых ученых Дальнего Востока, Хабаровск: ДВГАФКС, С. 158-159.
12. Семенец, В.В., Свид, И.В., & Сайковская, Л.Ф. (2018). Методика повышения качества подготовки технических специалистов (Doctoral dissertation, БГУИР).
13. Ткачук, В.В., Єчкало, Ю.В., Тарадуда, А.С., & Стеблівець, І.П. (2020). Доповнена реальність як засіб реалізації дистанційного навчання в умовах карантину. Вип. 22 (4). С. 43-53. URL: [https://DOI:https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.22\(4\)-4](https://DOI:https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.22(4)-4). (Дата звернення: 25.02.2021).
14. Томашук, О.Г., & Сенько, В.І. (2018). Організація фізичного виховання студентів закладів вищої освіти у сучасних умовах. Наукова думка сучасності і майбутнього, С. 64-66.
15. Школа, О.М., & Штонда, С.А. (2015). Вплив рухової активності на здоровий спосіб життя студентів ВНЗ. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), (3 (2)), С. 372-374.
16. Щодо особливостей організації освітнього процесу під час карантину: Лист МОН від 25.03.2020 р. №1/9-176. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osoblivostej-organizaciyi-osvitnogo-procesu-pid-chas-karantinu>. (Дата звернення: 26.02.2021).
17. Westrupp, E.M., Karantzas, G., Macdonald, J.A., Olive, L., Youssef, G., Greenwood, C.J., ... & Olsson, C. A. (2020). Study protocol for the COVID-19 Pandemic Adjustment Survey (CPAS): a longitudinal study of Australian parents of a child 0–18

years. *Frontiers in psychiatry*, 11, 903.

References

1. Byshevets, N.H. (2018). Zdorov'yazberezhuvalna tekhnolohiya navchannya maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kultury v umovakh informatyzatsiyi osvity: avtoref. dys. kand. ped. nauk, Skhidnoyevropeyskyi nats. un-t im. L. Ukrayinky, Lutsk. 23 s.
2. Kosynskiy, E. (2011). Samootsinka stanu zdorov'ya studentiv i yikh motyvatsiya do zanyat fizychnym vykhovannyam. *Moloda sportyvna nauka Ukrayiny*. Lviv, Vyp. 15, T. 2. S. 106-109.
3. Kotvitska, A., Haliy L., Krutskykh T. (2020). Dystantsiyni tekhnolohiyi navchannya u Natsionalnomu farmatsevychnomu universyteti. *Naukovyi informatsiynyi zhurnal "Novyi kolehium": problemy vyshchoyi osvity*. Vyp. 3 (101), S. 54-57.
4. Kotvitska, A.A., Ovakimyan, O.S., Volkova, A.V. (2020) Osoblyvosti orhanizatsiyi navchannya v umovakh zahalnonatsionalnoho karantynu na prykladi dosvidu natsionalnoho farmatsevychnoho universytetu. *Farmatsevychnyi chasopys*, (2), 84–91. Available at: <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2020.2.11192> (accessed 10.03. 2021).
5. Lototska, A., & Pasichnyk, O. (2020). Orhanizatsiya dystantsiynoho navchannya v shkoli: metodychni rekomendatsiyi. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf> (accessed 25.02.2021).
6. Pakhomova, I. A. (2020). Karantyn: pravovi poshuki vysokotekhnolohichnoyi i prohresyvnoyi orhanizatsiyi dystantsiynoho navchannya. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni VN Karazina. Seriya "Pravo"*, (29), 221-225. Available at: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2020-29-29> (accessed 01.03.2021).
7. Polozhennya pro dystantsiyni navchannya: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny vid 25 kvitnya 2013 r. No466. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (accessed 8.03.2021).
8. Pro zatverdzhennya Vymoh do vyshchykh navchalnykh zakladiv ta zakladiv pislyadyplomnoyi osvity, naukovykh, osvitno-naukovykh ustanov, shcho nadayut osvitni posluhy za dystantsiynoyu formoyu navchannya z pidhotovky ta pidvyshchennya kvalifikatsiyi fakhivtsiv za akredytovanyimi napryamamy i spetsialnostyamy: nakaz MON Ukrayiny vid 30.10.2013 r. № 1518. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1857-13>. (accessed 8.03.2021).
9. Pro orhanizatsiyni zakhody dlya zapobihannya poshyrennyu koronavirusu SOVID-19: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny (16 bereznya 2020 r.) No 406. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizacijni-zahodi-dlya-zapobigannya-poshirennyu-koronavirusu-s-sovid-19> (accessed 25.02.2021).
10. Sysoyeva, S.O., & Osadcha, K.P. (2019). Stan, tekhnolohiyi ta perspektyvy dystantsiynoho navchannya u vyshchiiy osviti Ukrayiny. *Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya: elektronne naukove fakhove vydannya*, 70(2), 271-284.
11. Seletskaya, T.H. (2005). Yssledovanye motyvov, pobuzhdayushchykh studentok zanyatsya fizycheskoy kulturoy y sportom. In *Sovremennye problemy fizycheskoy kulturoy y sporta: mater. VIII nauch. konf. molodykh uchenykh Dalnego Vostoka*, Khabarovsk: DVHAFKS, S. 158-159.
12. Semenets, V.V., Svyd, Y.V., & Saykovskaya, L.F. (2018). *Metodyka povyshennya kachestva podhotovky tekhnicheskyykh spetsyalystov* (Doctoral dissertation, BHUYR).
13. Tkachuk, V.V., Yechkalo, Yu.V., Taraduda, A.S., & Steblivets, I.P. (2020). Dopovnena realnist yak zasib realizatsiyi dystantsiynoho navchannya v umovakh karantynu. *Vyp. 22 (4)*. S. 43-53. Available at: [https://DOI:https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.22\(4\)-4](https://DOI:https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.22(4)-4). (accessed 25.02.2021).
14. Tomashchuk, O.H., & Senko, V.I. (2018). Orhanizatsiya fizychnoho vykhovannya studentiv zakladiv vyshchoyi osvity u suchasnykh umovakh. *Naukova dumka suchasnosti i maybutnoho*, S. 64-66.
15. Shkola, O.M., & Shtonda, S.A. (2015). Vplyv rukhovoyi aktyvnosti na zdorovyi sposib zhyttya studentiv VNZ. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport)*, (3 (2)), S. 372-374.
16. Shchodo osoblyvostey orhanizatsiyi osvitnoho protsesu pid chas karantynu: Lyst MON vid 25.03.2020 r. No1/9-176. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osoblivostej-organizatsiyi-osvitnogo-procesu-pid-chas-karantynu> (accessed 26.02.2021).
17. Westrupp, E.M., Karantzas, G., Macdonald, J.A., Olive, L., Youssef, G., Greenwood, C.J., ... & Olsson, C. A. (2020). Study protocol for the COVID-19 Pandemic Adjustment Survey (CPAS): a longitudinal study of Australian parents of a child 0–18 years. *Frontiers in psychiatry*, 11, 903.